

နိုင်ငံတော်တည်ဆောက်ရာတွင် နိုင်ငံတော်အချုပ်အခြာအာဏာ၏ ခက်မသုံးဖြာဖြစ်သည့် ဥပဒေပြုရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ တရားစီရင်ရေးဟူသည့် မဏ္ဍိုင်ကြီးသုံးရပ်ဖြင့် အချင်းချင်း အပြန်အလှန် ထိန်းကျောင်း ဆောင်ရွက်သည်ဟုဆိုထားရာ ဥပဒေဆိုင်ရာ အကြောင်းအရာများကို ပြည်သူများ သိရှိလေ့လာနိုင်ရန် စာရေးသူ မောင်စာက၏ ဥပဒေနှင့်စပ်ဆိုင်သော ဆောင်းပါးများကို ဖော်ပြပေးသွားပါမည်။ ဆောင်းပါးတွင်ပါရှိသည့် အကြောင်းအရာများသည် စာရေးသူ၏ အဘော်သာဖြစ်ပါသည်။ (စာတည်းအဖွဲ့)

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲနှင့်အတူ (၂၆) လုံခြုံစိတ်ချရသောမဲပေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်း

မောင်စာက

မြန်မာနိုင်ငံတွင် လာမည့်နှစ်တွင် အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲကြီး ကျင်းပရန်ရှိနေသည်။ ရွေးကောက်ပွဲ ကျင်းပသည့်အချိန်တွင် ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါ ကူးစက်ခံ ရခြင်းက လျော့နည်းကျဆင်းသွားမည်လား၊ ပိုမိုဆိုးရွား လာနိုင်သည်လား ကြိုတင်မခန့်မှန်းနိုင်ပါ။ ဤသို့သော အခြေအနေတွင် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင် သည် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပသည့်နေ့ရက်တွင် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါမှ လုံခြုံစိတ်ချရသောမဲပေးခြင်းလုပ်ငန်း စဉ် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပြုလုပ်လျက် ရှိသည်။ လေ့လာသိရှိသမျှ အနှစ်ချုပ်ဖော်ပြပါမည်။

တစ်မီတာခန့် (၃ ပေ) အကျယ်ရှိသည်။ မဲဆန္ဒရှင် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦးသည် ၁ ဒသမ ၅ မီတာခန့် အကွာအဝေးဖြင့် တန်းစီကြည့်နိုင်ရန် မဲရုံဝန်ထမ်းတစ်ဦးထားရှိသည်။ တစ်ဆက်တည်းပင် မဲရုံအတွင်းသို့ဝင်ရန် တန်းစီသည့် လမ်းကြောင်းကိုလည်း သတ်မှတ်ထားသည်။ မဲဆန္ဒရှင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ၁ ဒသမ ၅ မီတာခန့် အကွာအဝေးဖြင့် တန်းစီနိုင်ရန် မဲရုံဝန်ထမ်းတစ်ဦးက ကြီးကြပ်ပေးလျက် ရှိသည်။ “မဲရုံအတွင်းသို့မဝင်မီ လက်ကို သန့်စင်စွာ ဆေးကြောထားရမည်”၊ “ကြမ်းပြင်တွင်သတ်မှတ်ထား သောအကွာအဝေးမှသာ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တန်းစီဝင် ပါ”၊ “ချောင်းဆိုး၊ နှာချေလျှင် တံတောင်ဆစ်ကိုအသုံးပြု၍ ကာကွယ်ပါ”၊ “မျက်နှာကို လက်ဖြင့် မထိပါစေနှင့်” ဆိုသည့် ဆိုင်းဘုတ်များ ချိတ်ဆွဲထားသည်။

မဲပေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်
မဲဆန္ဒရှင်များသည် မဲရုံအတွင်းသို့မဝင်မီ မဲရုံဝင်ပေါက် အနီး အသင့်ထားရှိသော လက်သန့်ဆေးရည်ဖြင့်

လျှော့ချနိုင်သည်ဟု သုံးသပ်ကြသည်။

ပိုးသတ်ထားခြင်း
မဲရုံအတွင်းအသုံးပြုသော စားပွဲများ၊ ထိုင်ခုံများ၊ ဆန္ဒ ပြုခန်းများ၊ တံဆိပ်တုံးများ၊ မင်ခဲ၊ မင်အိုး၊ ဘောပင်၊ မဲပုံး များ၊ လုံခြုံရေးကြိုးများ၊ မဲလက်မှတ်များ၊ မဲလက်မှတ်များ ထည့်သည့်အိတ်များ အစရှိသည့် မဲရုံသုံးပစ္စည်းများ အားလုံးကို ပိုးသတ်ထားပြီးဖြစ်သည်။

စင်ကာပူနိုင်ငံ၏ရွေးကောက်ပွဲ ကြိုတင်ဆောင်ရွက်ချက်
စင်ကာပူနိုင်ငံသည် ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါကူးစက်ခံနေရ မှုကာလအတွင်း သတ်မှတ်ထားသည့်အတိုင်း ဧူလိုင်လ တွင် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပသွားရန်ရှိပြီး ကျန်းမာရေး ဆိုင်ရာ လုံခြုံမှုရှိစွာ ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ကြိုတင်ဆောင်ရွက်ချက်များ စီမံထားရှိသည်။ ဗဟုသုတအဖြစ် လေ့လာမှတ်သားသိရှိသည်ကို အနှစ်

မဲရုံဝန်ထမ်းများသည်လည်း တစ်မီတာစီခြား၍ ထိုင်ကြ မည်။ မဲဆန္ဒရှင်များ တန်းစီနေစဉ်အတွင်း ကိုယ်အပူချိန် တိုင်းခြင်းနှင့် အသက်ရှူလမ်းကြောင်းဆိုင်ရာ ရောဂါ လက္ခဏာများ ရှိ/မရှိ တိုင်းတာခြင်းများ ဆောင်ရွက်သွား မည်။

မဲဆန္ဒရှင်များသည် နှာခေါင်းစည်း (Mask) များတပ်ဆင် လျက် နေအိမ်မှထွက်လာပြီး စာရင်းသွင်းစဉ်တွင် မျက်နှာ ကို ခေတ္တဖော်ပြရသည်။ မဲလက်မှတ်မယူခင် လက်များကို ဆေးကြောသန့်စင်ရသည်။ ဆန္ဒပြုခန်းနှင့် ဘောပင်များ အပါအဝင် လူများလက်ဖြင့်ထိတွေ့ လေ့ရှိသော အရာများ အားလုံး အနည်းဆုံး နာရီဝက်ခြားတစ်ခါ သန့်စင်ရသည်။ ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါကို အထူးပြုလျက် အတည်ပြုထားသည့် လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲ အက်ဥပဒေအရ ဟိုတယ်များ အပါအဝင် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများတွင် “Stay Home” နေ နေရသည့် မဲဆန္ဒရှင်များအား သီးသန့် မဲရုံများဖြင့် မဲပေးခွင့်ပြုထားသည်။

မြန်မာနိုင်ငံနှင့် ကိုဗစ်-၁၉ အခြေအနေ

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ၂၀၂၀-၂၀၂၁ ရက်နေ့အထိ ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါကူးစက်ခံရမှုအခြေအနေမှာ စာတင်ခဲ့အတည်ပြု လူနာစုစုပေါင်း ၂၉၂ ဦးရှိသည်။ ကုသမှုခံယူပြီး ရောဂါ ပိုးကင်းစင်လာသူ ၂၀၄ ဦးရှိသည်။ သေဆုံးလူနာ ခြောက်ဦးရှိသည်။
တိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များတွင် ကူးစက်ခံရမှု အများအပြားအလိုက် ဖော်ပြရလျှင် ရန်ကုန် ၂၂၃ ဦး (သေဆုံးသူ ၁၆ ဦး)၊ ရခိုင် ၁၁ ဦး၊ ချင်း ၁၀ ဦး၊ စစ်ကိုင်း ကိုးဦး၊ ပဲခူး ရှစ်ဦး (သေဆုံးသူ တစ်ဦး)၊ မွန်ပြည်နယ် ခြောက်ဦး၊ ရှမ်း (တောင်) လေးဦး၊ မန္တလေး၊ ရှမ်း(ရှေ့)၊ ရှမ်း (မြောက်) နှင့် မကွေးတို့တွင် သုံးဦးစီ၊ နေပြည်တော်၊ ကရင်၊ ဧရာဝတီနှင့် ကချင်တို့တွင် နှစ်ဦးစီနှင့် တနင်္သာရီ တစ်ဦး ရှိသည်။

လုံခြုံမှုရှိစွာ ဆန္ဒမဲပေးနိုင်ကြပါမည်

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါကူးစက်ခံရသူပေါင်း ၂၉၂ ဦးရှိသော်လည်း ရန်ကုန်မြို့တွင်သာ ၂၂၃ ဦးဖြင့် အများဆုံးဖြစ်နေသည်။ ကျန်ပြည်နယ်နှင့် တိုင်းဒေသကြီး များတွင် အထက်တွင်ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း အနည်းငယ် စီသာ ဖြစ်သည်။ ကယားပြည်နယ်တွင် လုံးဝမရှိပါ။
ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သည် ကိုဗစ်-၁၉ ကာလအတွင်း ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပခြင်းနှင့် လုံခြုံ စိတ်ချရသော မဲပေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များဖြစ်လာရေး ရှုထောင့်မျိုးစုံမှ လေ့လာသုံးသပ်လျက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် ဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ ပြည်ပနိုင်ငံအချို့ ၏အတွေ့အကြုံများကို လေ့လာသည်။ ကျန်းမာရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာန၏ လမ်းညွှန်ကြီးကြပ်မှုများကို ခံယူ၍ စီစဉ်ဆောင်ရွက်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်း သိရသည်။ မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများအနေဖြင့် ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါမှ လုံခြုံ စိတ်ချစွာဖြင့် ဆန္ဒမဲပေးနိုင်ကြမည်ဟု ယုံကြည်မိကြောင်း ပါဗျာ။

- ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါ အမြန်ဆုံးချုပ်ငြိမ်းပျောက် ပါစေ။
- မဲဆန္ဒရှင်ပြည်သူများ လုံခြုံစိတ်ချစွာ ဆန္ဒမဲပေး နိုင်ကြပါစေ။
- လုံခြုံစိတ်ချရသော လုပ်ငန်းစဉ်များချမှတ်ပြီး ရွေးကောက်ပွဲကြီး အောင်မြင်စွာကျင်းပနိုင်ပါစေ။

ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲကော်မရှင်သည် ကိုဗစ်-၁၉ ကာလအတွင်း ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပခြင်းနှင့် လုံခြုံစိတ်ချရသော မဲပေးခြင်းလုပ်ငန်းစဉ်များဖြစ်လာရေး ရှုထောင့်မျိုးစုံမှ လေ့လာသုံးသပ်လျက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် ဆောင်ရွက်မှုများ ပြုလုပ်လျက်ရှိသည်။ ပြည်ပနိုင်ငံအချို့၏ အတွေ့အကြုံများကိုလေ့လာ...

လက်ဆေးကြသည်။ ဝန်ထမ်းတစ်ဦးက မဲဆန္ဒရှင်ကို အပူချိန်တိုင်းသည်။ ပြီးလျှင် မဲရုံဝင်ပေါက်၌ပင် အသင့်ထားရှိသော တစ်ခါသုံးလက်အိတ် နှစ်ခုကို မဲဆန္ဒရှင်ကိုယ်တိုင်ယူပြီး လက်ကိုစွပ်သည်။ ထို့နောက် မဲလက်မှတ်ထုတ်ပေးသူတို့သို့သွားပြီး မဲလက်မှတ်ထုတ် ယူသည်။ အသင့်ထားရှိသော ဘောပင်ဖြင့် လက်မှတ် ရေးထိုးခြင်း သို့မဟုတ် လက်ဝဲလက်မ လက်ဗွေနှိပ် ခြင်းပြုသည်။ မဲလက်မှတ်ကိုယူ၍ လျှို့ဝှက်မဲပေးခန်းဆီသို့ သွားသည်။ ဆန္ဒမဲလက်မှတ်ပေါ်တွင် ၎င်းနှစ်သက်သည့် လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်းကို ရွေးချယ်ကာ သတ်မှတ်ထားသော အကွက်တွင် တံဆိပ်တုံးနှိပ်၍ ဆန္ဒပြုသည်။ ပြီးလျှင် မဲလက်မှတ်ကိုခေါက်ကာ မဲပုံး အတွင်းသို့ထည့်သည်။

ဤသို့ပင် အမျိုးသားလွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်လောင်း အတွက် ဆန္ဒမဲလက်မှတ်ထုတ်ယူ၍ ဆန္ဒပြုကာ မဲထည့် သည်။ ထို့နောက် တိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်ကိုယ်စား လှယ်လောင်းအတွက် ဆန္ဒမဲလက်မှတ်ထုတ်ယူ၍ ဆန္ဒပြု ကာ မဲထည့်သည်။ ပြီးလျှင် ၎င်းတပ်ဆင်ထားသော တစ်ခါ သုံး လက်အိတ်ကိုချွတ်ကာ သတ်မှတ်ထားသည့် အမှိုက် ပုံးထဲသို့ထည့်သည်။ ထို့နောက် လက်သန့်ထိပ် မင်တို့ကာ မဲရုံအတွင်းမှ ပြန်ထွက်သည်။ တစ်ခါသုံးလက်အိတ်ကို အသုံးပြုခြင်းသည် ကိုဗစ်-၁၉ ကူးစက်ရောဂါပိုးရှိသူ ထိတွေ့ကိုင်တွယ်ခဲ့သည့် မဲရုံအသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ ကို ထိတွေ့ကိုင်တွယ်နိုင်ခြင်းအခြေအနေမှ ကာကွယ်

ချုပ်တင်ပြပါရစေ။

စင်ကာပူနိုင်ငံတွင် လူစုလူဝေးဖြင့် မဲဆွယ်ခြင်းများကို တတ်နိုင်သမျှ လျှော့ချသည်။ နိုင်ငံရေးပါတီများအတွက် အစည်းအဝေးများကျင်းပခြင်း၊ လမ်းလျှောက်ခြင်းနှင့် မဲဆန္ဒရှင်များ၏အိမ်သို့ သွားရောက်ခြင်းများအပါအဝင် မဲဆွယ်စည်းရုံးခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်ချက်များ ထုတ် ပြန်ထားသည်။ မဲဆွယ်စည်းရုံးရေးဆိုင်ရာသတင်းစကား များကို မဲဆန္ဒရှင်များက ကောင်းစွာသိရှိကြစေရန်နှင့် မည်သည့်အချိန်တွင် ရုပ်သံများမှတစ်ဆင့် ထုတ်လွှင့်မည် ကို အသိပေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်သည်။ လွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ်လောင်းများ အွန်လိုင်းမှတစ်ဆင့် မဲဆွယ် စည်းရုံးခြင်း၊ ကုန်ကျစရိတ်တင်ပြမှုဆိုင်ရာ စည်းမျဉ်း စည်းကမ်းအသစ်များ ပြင်ဆင်ထားသည်။

စင်ကာပူနိုင်ငံအနေဖြင့် မဲရုံများ၌ မဲဆန္ဒရှင်များအား လူစုခွဲထားသည်။ ဥပမာ အိမ်ထောင်စုတစ်စုတည်းမှ မဲဆန္ဒရှင်များအား နှစ်နာရီခြား၍ သွားရောက်ပြီး မဲပေးကြရန် အကြံပြုထားသည်။ အသက် ၆၅ နှစ်ကျော် သော မဲဆန္ဒရှင်များအား လူတစ်ဦးကျစီ အဖော်ခေါ်ဆောင် ခွင့်ပြုပြီး နံနက်ပိုင်း ၈ နာရီမှ နေ့ခင်းမွန်းတည့်ချိန်အတွင်း မဲပေးစေရန်စီစဉ်ထားသည်။ မဲရုံအရေအတွက်များကို ၈၈၀ မှ ၁၁၀၀ သို့ တိုးမြှင့်ခြင်းဖြင့် မဲရုံအလိုက် မဲဆန္ဒရှင် အရေအတွက်များ လျှော့ချထားသည်။
မဲဆန္ဒရှင်များက အချိန်တိုင်းတွင် အနည်းဆုံး တစ် မီတာ (၃ ပေ) စီခြား၍ ထားသည်။ ရွေးကောက်ပွဲအရာရှိနှင့်

ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းနှင့် လက်တွေ့သရုပ်ပြခြင်း

၂၀၂၀ ပြည့်နှစ် အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲသည် ကိုဗစ်-၁၉ ရောဂါ ကူးစက်ခံနေရသည့်အချိန်နှင့် ကြုံကြိုက်နေ သည်။ မဲဆန္ဒရှင်များ လုံခြုံစိတ်ချ၊ ဘေးကင်းစွာဖြင့် ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့စွာ ဆန္ဒမဲပေးနိုင်ရေးအတွက် အဓိကလိုအပ် ချက်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင်သည် ဇွန်လဒုတိယပတ်အတွင်း ကျန်းမာ ရေးနှင့် အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ တာဝန်ရှိ ဆရာဝန် ကြီးများက လိုအပ်သည်များကို ရှင်းလင်းညွှန်ပြ ပြော ကြားသည်။ ထို့နောက် မဲဆန္ဒရှင်များ မဲရုံ၌ ဆန္ဒမဲပေးပုံ လက်တွေ့သရုပ်ပြသည့် စီစဉ်ဆောင်ရွက်မှုပြုခဲ့သည်။ ကိုယ်တိုင်လေ့လာခွင့်ရရှိခဲ့သည်။ တွေ့မြင်သိရှိသမျှကို ဖော်ပြပါမည်။

မဲရုံအတွင်း အခင်းအကျင်း

မဲရုံအတွင်းတွင် မဲစာရင်းစစ်ဆေးသူနှင့် မဲလက်မှတ် ထုတ်ပေးသူအကြား ၁ ဒသမ ၅ မီတာ (၅ ပေ) ခန့်အကွာ အဝေး သတ်မှတ်နေရာချထားသည်။ လွှတ်တော်အသီးသီး ၏ ဆန္ဒပြုခန်းများကိုလည်း ၁ ဒသမ ၅ မီတာခန့် အကွာ အဝေးတွင်ထားရှိသည်။ မဲရုံအတွင်း ကြမ်းပြင်တွင် မဲဆန္ဒ ရှင်များ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး တန်းစီနေရာယူရမည့်အကွာ အဝေးကို ညွှန်ပြထားသည့်အမှတ်အသားများ ပြုလုပ် ထားသည်။ မဲရုံအတွင်းရှိနေကြမည့် မဲရုံကိုယ်စားလှယ် များ၊ ရွေးကောက်ပွဲလေ့လာသူများအတွက် ထိုင်ခုံနေရာ များကိုလည်း ၁ ဒသမ ၅ မီတာခန့် အကွာအဝေးဖြင့် စီစဉ်ထားရှိသည်။ မဲရုံမှူးနှင့် မဲရုံဝန်ထမ်းများသည် နှာခေါင်းစည်း (Mask) များ တပ်ဆင်ထားသည်။ မျက်နှာဖုံး ကာဗာ (Face Shield) များ တပ်ဆင်ထားသည်။ တစ်ခါ သုံးလက်အိတ်များ စွပ်ထားကြသည်။

မဲရုံပြင်ပအခင်းအကျင်း

မဲစာရင်း ကပ်ထားကြေညာပေးသည့်နေရာ၊ ဘုတ်ပြား တွင် တစ်ဦးချင်းစီသာ ကြည့်ရှုနိုင်မည့်လမ်းကြောင်း သတ်မှတ် ထားသည်။ အဆိုပါလမ်းကြောင်းသည်